

Papegaaivissen/ Gutu

Je hoeft maar een foto van de papagaavis te bekijken, de prachtige kleuren en bijzondere tandrand te zien en je wordt al vrolijk.

In dit infoblad laten we zien dat er veel te vertellen valt over deze groep vissen. De manier van leven en de belangrijke rol die ze

hebben op het koraalrif maakt dat Papegaaivissen niet alleen mooi zijn om te zien maar ook een essentiële rol hebben in het ecosysteem.

Door overbevissing wordt de populatie Papegaaivissen steeds kleiner. De vis kan relatief groot worden, smaakt lekker en door zijn rustige manier van zwemmen vrij makkelijk te vangen. Een makkelijke prooi voor de mens dus. De grootste exemplaren worden natuurlijk als eerste weggevangen en daarna steeds kleinere exemplaren. En de grootste exemplaren zorgen voor de meeste nakomelingen, dus de aantallen zijn afgelopen tientallen jaren drastisch afgenomen.

Meer informatie van de afdeling NME (Natuur en Milieu Educatie) van Carmabi is te vinden op:

Website: www.carmabi-educatie.org

Facebook: [carmabi NME education](https://www.facebook.com/carmabi.NME.education)

Instagram: [carmabi nme](https://www.instagram.com/carmabi_nme)

De hoogste tijd om meer te weten te komen over deze bijzondere groep vissen.

Infoblad papegaaivissen

Geslachten en soorten

Alle bekende organismen op aarde worden ingedeeld via een vaste structuur. Zo hoort de Papegaaivis binnen het dierenrijk tot de stam van de gewervelde dieren. Zoals de naam al aangeeft hebben al deze dieren een wervelkolom. De gewervelde dieren zijn weer ingedeeld in een klasse; zoogdieren, amfibieën, reptielen, vogels en vissen.

De klasse van de vissen is weer onderverdeeld in ordes. De papegaaivissen horen tot de orde van de Baarsachtigen. De Papegaaivissen is een verzamelnaam voor de familie van vissen binnen de Baarsachtigen die officieel de 'Scaridae' heten. Binnen deze familie is het geslacht *Scarus* en *Sparisoma* het meest voorkomend. En binnen het geslachten zijn weer tientallen soorten. Er is dus niet één soort Papegaaivis.

Organismen hebben een wetenschappelijke naam, die bestaat uit een geslachtsnaam en een soortnaam. Rond Curacao kennen wij verschillende soorten Papegaaivissen, zoals de Gutu Raton, Gutu rab'i gai en de Gutu blou.

Blue parrotfish/ Gutu blou
Scarus coeruleus

Queen parrotfish / Gutu raton
Scarus vetula

Stoplight parrotfish/ Gutu rab'i gai
Sparisoma viride (juvenile)

Wist je dat...?
Voor slimme kinderen die nog meer willen weten staat op onze website nog veel meer informatie, filmpjes en kleurplaten. Of nog leuker; bezoek ons Marine Education Center bij Carmabi Piscadera!

Herbivoren

Papegaaivissen zijn herbivoren, dat wil zeggen dat het planteneters zijn. Ze eten vooral algen (ééncellige planten) en wieren. De tanden zijn gevormd tot een tandrand die op een snavel lijkt van een papegaaai. Met deze bek schrapen ze de algen van rotsen, stenen en van het koraal. Zie ook <https://www.youtube.com/watch?v=4MqXF6ctpcM>

Voor een gezond koraalrif zijn de papegaaivissen essentieel. Wieren en algen, het belangrijkste voedsel van de papegaaivis, zijn een bedreiging voor het koraal. Wieren en algen concurreren namelijk met koraal om zonlicht en ruimte. Als je wieren en algen hun gang laat gaan verandert het rif in een groene glibberige soep. Gelukkig zijn er op het rif dieren die wieren en algen eten, zoals verschillende soorten krabben, zeesterren, zee-egels, Karko en vissen zoals papegaaivissen.

Het water blijft hierdoor helder, wat een voorwaarde is voor de koralen.

Het constant schrapen en knabbelen aan de rotsen en koralen om aan hun voedsel te komen is zelfs te horen als je duikt of snorkelt. De mooie kleuren, rustige manier van zwemmen, het orkest van schrapende geluiden en de grappige papegaaibek maken het een favoriete vis onder de duikers.

Wist je dat...

..ons strand eigenlijk poep is?

Met het eten van de algen, komen ook brokjes steen en koraal in de bek. In de darmen worden alle voedingsstoffen, uit de algen en wieren gehaald, waarna uiteindelijk de onverteerbare koraalskeletten weer keurig worden uitgescheiden (uitgepoept). Door het malen van de maag/ darmen zijn ze kleine witte korreltjes geworden. Dit zand spoelt vervolgens aan op de kust.

De mooie witte stranden van zijn voor een groot deel te danken aan de poep van papegaaivissen.

Metamorphose

In de levenscyclus van papegaaivissen ondergaan de vissen verschillende veranderingen.

De vissen zien er in het stadium als ze jong zijn heel anders uit qua kleuren dan als volwassen vis. Dit is duidelijk te zien bij de Blue parrotfish (Gutu blauw).

←
volwassen

→
jong

Een ander interessant feit is dat papegaaivissen hermafrodit zijn. Ze worden allemaal geboren als vrouwtje, maar later transformeren een aantal in mannetjes of supermannetjes. Een supermannetje heeft een aantal vrouwtjes (een harem) en een territorium om zijn harem veilig bij elkaar te houden.

slapen

kan ruiken. En als je dan zo min mogelijk beweegt ben je veilig.

In de nacht gaan ook de papegaaivissen slapen. De vis laat zich naar de bodem van het rif zakken en toveren dan uit het niets een soort cocon van slijm tevoorschijn waarin ze zich verschuilen voor de nacht. Deze 'pop-up tent' wordt razendsnel gevormd uit klieren die achter de kieuwen zitten. In deze doorzichtige cocon hebben de slapende vissen niets te vrezen van parasieten en de roofdieren die op de vis jagen. De cocon voorkomt dat roofdieren, zoals haaien en Murenes de vis

Dit fenomeen is mooi te zien op:

<https://www.youtube.com/watch?v=wtf5AXfMhQQ>

Voortplanting

Supermannetjes houden er meerdere vrouwtjes op na. Als de tijd is aangebroken om te paren, zwemt het mannetje met één van de vrouwtjes rechtstreeks naar de oppervlakte. Het vrouwtje legt haar eieren en het mannetje bevrucht de eitjes in open water. De bevruchte eitjes drijven in het water en tijdens de ontwikkeling van de bevruchte eitjes hechten ze zich vast aan een vaste ondergrond.

bevruchte eicellen van de Papegaaivis in ontwikkeling

Juvenile ('jonge') Papegaaivissen

Zoals bij de meeste vissoorten heeft de papegaaivis geen broedzorg. Na het leggen van de eicellen en bevruchting met de zaadcellen is er geen vader- of moederrol meer. Het merendeel van de eitjes en jonge visje zullen worden opgegeten.

Hoe ouder en groter de Papegaaivis, hoe meer nakomelingen het kan produceren. Door het wegvangen van de grote exemplaren, worden er minder jongen geboren.

Overbevissing

De afgelopen jaren is de populatie papegaaivissen op Curacao sterk afgenomen. Door het wegvangen van de grote/ volwassen exemplaren valt een groot deel van de voortplantings-capaciteit weg. Oftewel: de papegaaivissen krijgen niet de kans om groot te worden en voort te planten.

Door het wegvangen van deze belangrijke herbivoren verdwijnt er een schakel in de ketting van de voedselketen. De algen en wieren worden minder opgegeten, waardoor de koraalriffen overgroeid raken. Het gevolg kan zijn dat de koralen zo erg worden overwoekerd dat koralen een tekort krijgen aan zonlicht. Koralen kunnen hierdoor afsterven.

Een versterkend proces voor de explosieve algengroei is het toevoegen van voedingsstoffen (nutrienten) vanaf het vasteland. De uitspoeling van ons afvalwater (met name het lozen van rioolwater) in de zee geven de algen een perfecte voedingsbodem. Dus we geven voedsel aan de algen, omdat we geen goed functionerende waterzuivering op het eiland hebben. Nu we dan ook de algenetende vissen wegvangen, ontstaat er een tapijt van algen als een 'koraalkiller' over het koraalrif.

Het beschermen van de papegaaivissen door een vangstverbod en het verminderen van de eutrofiering (voedselrijk maken) van onze zee door afvalwater door goede rioolwaterzuivering zou onze zee beschermen. En dat is niet alleen mooi voor de natuur en leuk voor ons, maar ook voor onze toeristen. En dat is een goede inkomstenbron van ons eiland

Meer weten?

Probeer dan de onderstaande weetjes verder op te zoeken op internet.

- Papegaaivissen zijn herbivoren. Zoek voorbeelden van vleeseters (carnivoren) en alleseters (omnivoren) op het koraalrif.
- Alle organismen die op aarde door mensen zijn beschreven hebben een wetenschappelijke naam, de geslachts- en soortnaam. Wat is de wetenschappelijke naam van de mens, hond, Leguaan, Karko en zee-egels?